

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Természettudományi Kar		TANTÁRGY ADATLAP							
		Tantárgy kód		BMETE15MF62					
Tantárgy azonosító adatok									
1.	A tárgy címe	Lie-csoportok a fizikában							
2.	A tárgy angol címe	Lie-groups in Physics							
3.	Heti óraszámok (ea + gy + lab) és a félévvégi követelmény típusa	2	+	0	+	0	v	Kredit	3
Ajánlott/kötelező előtanulmányi rend									
4.	vagy	Tantárgy kód 1	Rövid cím 1	Tantárgy kód 2	Rövid cím 2	Tantárgy kód 3	Rövid cím 3		
	4.1								
	4.2								
	4.3								
5.	Kizáró tantárgyak								
6.	A tantárgy felelős tanszéke	Elméleti Fizika Tanszék							
7.	A tantárgy felelős oktatója	Dr. Pozsgay Balázs			beosztása		tudományos munkatárs		
Akkreditációs adatok									
8.	Akkreditációra benyújtás időpontja	2018.11.16			Akkreditációs bizottság döntési időpontja		2018.11.19.		
Tematika									
9.	A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít lineáris algebra, véges csoportok elmélete (alapvető ismeretek)								
10.	A tantárgy szerepe a képzés céljának megvalósításában (szak, kötelező, kötelezően választható, szabadon választható) TTK Fizikus MSc és PhD képzések szabadon választható tárgya								
11.	A tárgy részletes tematikája Lie groups in physics. The aim of this course is to give an introduction into the theory of Lie groups, Lie algebras, and their representations, with a special emphasis on applications in physics. The focus will be on actual computations, therefore some of the mathematical theorems will not be rigorously proven, only motivated and illustrated. Syllabus: -Introduction, examples for continuous groups (rotation group, gauge groups, coordinate transformations, etc.) -Definitions: Lie groups, Lie algebras, simplex examples -Representations: definitions, main statements, Clebsch-Gordan series -Irreducible representations of SU(2), tensor method, algebraic method -Irreducible representations of SU(3) -Representations of SU(N) and GL(N) with the tensor method, Young diagrams -Classification of simple Lie algebras (Cartan generators, Killing form, Dynkin diagrams) -Representations of simple Lie algebras								

12.	Követelmények, az osztályzat (aláírás) kialakításának módja		
	szorgalmi időszakban		vizsga-időszakban Szóbeli vizsga
13.	Pótlási lehetőségek		
	A TVSZ szerint		
14.	Konzultációs lehetőségek		
	Az előadóval történő egyeztetés alapján.		
	Jegyzet, tankönyv, felhasználható irodalom		
15.			
16.	A tantárgy elvégzéséhez átlagosan szükséges tanulmányi munka mennyisége órákban (a teljes szemeszterre számítva)		
	16.1	Kontakt óra	28
	16.2	Félévközi felkészülés órákra	28
	16.3	Felkészülés zárthelyire	0
	16.4	Zárthelyik megírása	0
	16.5	Házi feladat elkészítése	0
	16.6	Kijelölt írásos tananyag elsajátítása (beszámoló)	0
	16.7	Egyéb elfoglaltság	0
	16.8	Vizsgafelkészülés	34
	16.9	Összesen	90
17.	Ellenőrző adat	Kredit * 30	90
A tárgy tematikáját kidolgozta			
18.	Név	beosztás	Munkahely (tanszék, kutatóintézet, stb.)
	Dr. Pozsgay Balázs	tudományos munkatárs	Elméleti Fizikai Tanszék
A tanszékvezető			
19.	Neve	aláírása	
	Dr. Szunyogh László		